

Tweede Kamer

DER STATEN-GENERAAL

Afscheidsspeech Gerard Schouw, door de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal, 2 juli 2015

Geachte heer Schouw, beste Gerard,

Een leven zonder politiek... kun je het je voorstellen? Toch heb ik zojuist jouw afscheidsbrief voorgelezen, waarin je aangeeft dat er een nieuwe fase aanbreekt; dat je een andere weg inslaat.

Een kwart eeuw was het openbaar bestuur jouw leven. Je was gemeenteraadslid en wethouder in Dordrecht, en in 2003 zette je de stap naar het Binnenhof. Geen onbekend terrein voor jou; van 1988 tot 1990 liep je hier als jong broekie rond als beleidsmedewerker van de D66-fractie. Dat je éérst Eerste Kamerlid werd, maakte dat je hier in 2010 met de nodige bagage binnenkwam. Je maidenspeech ging over de benoeming van een nieuwe Kamervoorzitter. Het was een glashelder betoog, waarin je niet alleen een profiel voor een nieuwe Kamervoorzitter schetste, maar waarin je ook wat eigen ambitie liet doorschemeren.

In de jaren die volgden heb je die ambitie op een andere manier vormgegeven. Je koos voor complexe, gevoelige dossiers, bijvoorbeeld op het beleidsterrein van Justitie of Binnenlandse Zaken, met het vreemdelingenbeleid, het toezicht op de inlichtings- en veiligheidsdiensten, de staatsrechtelijke verhoudingen, en niet in de laatste plaats: de betrokkenheid van burgers bij de politiek. Het zijn dossiers die jou passen. Jij houdt van inhoud, van diepgang. Je geniet ervan om de Kamer op te roepen om "toch nog een spade dieper te steken", terwijl je een beetje peinzend en in je handen wrijvend achter het kathedoor of de interruptiemicrofoon staat. Op het moment dat jij een haakje ziet, gaan je ogen glimmen. Je gaf het zelf al aan: voor jou ligt de kern van het Kamerwerk in die ene scherpe vraag, op dat ene kritische moment.

Je bent één van de Kamerleden die z'n medewetgevende taak heel actief invult. Voor jou is het initiatiefwetsvoorstel geen exotisch instrument. In de vijf jaar dat je Kamerlid was, heb je elf initiatiefwetsvoorstellen ingediend óf mocht je daar, zoals je dat zelf pasgeleden zei, "zo nu en dan een beetje bij meehelpen". Zo heb je Boris van der Ham "een beetje geholpen" met het initiatiefwetsvoorstel voor wijziging van het Reglement van Orde, over de aanwijzing van de informateur of formateur door de Tweede Kamer. Door de val van het kabinet werd deze wijziging van het Reglement van Orde versneld in de praktijk gebracht. Niet lang geleden overhandigde de commissie-Bovend'Eert mij de evaluatie van de kabinetsformatie. Hun voornaamste conclusie is dat de formatie goed is

verlopen, en dat het Reglement van Orde slechts op een klein detail moet worden aangepast. Gisteren heeft de Kamer daarmee ingestemd. Een mooi resultaat van iets wat jullie in gang hebben gezet. Ook het vermelden waard zijn de initiatieven tot deconstitutionalisering van de benoeming van burgemeester en Commissaris van de Koning, een verbod op weigerambtenaren, democratisering van gemeenschappelijke regelingen, het raadgevend en correctief referendum, het schrappen van het verbod op godslastering, de verbetering van rechtsbescherming in asielzaken en – nu nog aanhangig – de vernieuwing van de Wet openbaarheid van bestuur. Die, tekenend voor jouw ideeën, Wet open overheid zou moeten gaan heten. Veel van deze voorstellen hebben de eindstreep gehaald, en zijn inmiddels ook door de Eerste Kamer aanvaard. Je was, kortom, niet alleen actief, maar zeker ook effectief. Je hebt je tijd hier ten volle benut, en daar mag je trots op zijn.

Gerard,

Een leven zonder politiek... je gaat eraan beginnen. Per 1 augustus word je algemeen directeur van Nefarma, de Nederlandse Vereniging voor Innovatieve Geneesmiddelen. Maar je vertrekt met een blijvende herinnering aan een kwart eeuw politiek. Ik mag je vertellen dat het Zijne Majesteit de Koning heeft behaagd om jou te benoemen tot Ridder in de Orde van Oranje-Nassau. Mag ik je verzoeken naar voren te komen, zodat ik de versierselen kan opstellen die horen bij deze benoeming?

Gerard, we gaan je missen. Je ervaring, je kennis van het staatsrecht, en je inhoudelijke bijdragen. Maar wees niet bang; ook zonder jouw aanwezigheid, proberen we die spade dieper te steken. Ik ben ervan overtuigd dat jij dat ook zult doen buiten de Kamer, met dezelfde eigenzinnigheid, hetzelfde plezier als we hier hebben gezien.

Het ga je goed!